

KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI A REFORMA EDUKACJI

- Zgodnie z zapisem art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.) **dyrektor** szkoły lub placówki jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach m. in. zatrudniania nauczycieli, i co należy podkreślić **zatrudniając nauczycieli dokonuje oceny kwalifikacji** w oparciu o przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Również w przypadku kwalifikacji do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć niemających swego ścisłego odpowiednika w kierunku lub specjalności studiów, oceny takiej przy zatrudnieniu dokonuje dyrektor szkoły lub placówki. Ustalenie to powinno wynikać, z porównania standardów kształcenia dla danego kierunku studiów, potwierzonego indeksem lub innymi dokumentami wydanymi przez wyższą szkołę (np. suplement) z treściami podstawy programowej danego przedmiotu (rodzaj zajęć) określoną w odrębnych przepisach;
- kwalifikacje nauczycieli określa przepis art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 z późn. zm.) który stanowi, że stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje;
- **obecnie obowiązującym aktem wykonawczym do art. 9 ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określania szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1264);**

- link do obowiązującego rozporządzenia MEN

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150001264>

- zgodnie z treścią § 1 pkt 3 rozporządzenia o którym mowa, przez **przygotowanie pedagogiczne** należy rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin; o posiadanym przygotowaniu pedagogicznym świadczy dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia **kursu kwalifikacyjnego** (przez kurs kwalifikacyjny należy rozumieć kurs kwalifikacyjny z zakresu określonego przedmiotu, prowadzonych zajęć lub przygotowania pedagogicznego, organizowany zgodnie z przepisami w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli, którego ukończenie umożliwia nauczycielowi posiadającemu poziom wykształcenia wymagany od nauczycieli danego typu szkoły lub rodzaju placówki uzyskanie kwalifikacji do nauczania przedmiotu, prowadzenia zajęć lub przygotowania pedagogicznego);
- z uwagi na reformę oświaty istnieje konieczność zmiany w/w rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. W związku z tym, Minister Edukacji Narodowej podała do publicznej wiadomości **projekt** rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (projekt z dnia 8 lutego 2017 r.). **Projekt obecnie jest na etapie opiniowania;**

- link do projektu rozporządzenia MEN

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//501/12295107/12415006/12415007/dokument273542.pdf>

- **projekt** zakłada m.in.:
- ✓ ograniczenie uprawnień nauczycieli, którzy ukończyli jedynie studia I stopnia. Nauczyciele z tej grupy będą mieli kwalifikacje do nauczania jedynie w **przedszkolach i szkołach podstawowych**. Aby zdobyć kwalifikacje do nauczania w pozostałych typach szkół i placówek, nauczyciel będzie musiał ukończyć studia II stopnia bądź jednolite studia magisterskie. Wymóg ten obejmie również nauczycieli języków obcych, pedagogów, logopedów, doradców zawodowych, terapeutów pedagogicznych i wychowawców w świetlicach szkolnych oraz internatach. Pomiędzy

natomiast nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu;

- ✓ dotychczas studia I stopnia były wystarczające do nauczania w gimnazjach i zasadniczych szkołach zawodowych, zaś zakłady kształcenia nauczycieli – w szkołach i placówkach specjalnych, szkolnych schroniskach młodzieżowych (wychowawcy), młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zakładach poprawczych (w tym także przeznaczonych dla nieletnich niepełnosprawnością intelektualną) oraz schroniskach dla nieletnich. Po wejściu w życie nowego rozporządzenia kandydaci do pracy w tych szkołach i placówkach będą musieli legitymować się tytułem magistra;
- ✓ w pozostałym zakresie reforma struktury szkolnictwa nie będzie powodowała zasadniczych zmian w zakresie kwalifikacji nauczycieli. Oznacza to, że, z zastrzeżeniem zmian opisanych powyżej, **nauczyciele posiadający kwalifikacje do nauczania w 6-letnich szkołach podstawowych, będą mogli uczyć w 8-letnich szkołach podstawowych, nauczyciele zasadniczych szkół zawodowych – w szkołach branżowych I stopnia, nauczyciele 3-letnich liceów ogólnokształcących – w 4-letnich liceach ogólnokształcących, zaś nauczyciele 4-letnich techników – w 5-letnich technikach;**
- ✓ w projekcie przewidziano:
 - zmiany w zakresie kwalifikacji nauczycieli religii,
 - nowości w kwalifikacjach nauczycieli zajęć dodatkowych z zakresu wychowania fizycznego,
 - modyfikacje wymagań kwalifikacyjnych dla nauczycieli placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego i ośrodków doształcania i doskonalenia zawodowego,
 - określenie wymagań kwalifikacyjnych dla nauczycieli pracujących w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych,
 - uregulowania kwalifikacji dla pedagogów, psychologów i logopedów w przedszkolach,
 - określenia kwalifikacji do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych oraz socjoterapeutycznych;
- ✓ dla nauczycieli, którzy ukończyli studia I stopnia na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego

do wykonywania zawodu nauczyciela, przewidziane zostały regulacje przejściowe pozwalające im pracować w ww. szkołach i placówkach. Podobne rozwiązanie przewidziano w projekcie dla nauczycieli zatrudnionych w dniu wejścia w życie nowych przepisów na podstawie mianowania. Nowe wymogi kwalifikacyjne nie będą obowiązujące dla ww. grup nauczycieli;

Dodatkowo w związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi **kwalifikacji nauczycieli przyrody**, Opolski Kurator Oświaty informuje, iż zgodnie z przyjętymi założeniami reformy systemu oświaty, przedmiot przyroda będzie realizowany w klasie czwartej 8-letniej szkoły podstawowej, natomiast przedmioty: biologia, geografia, chemia i fizyka pojawią się odpowiednio w klasach 5-8 szkoły podstawowej.

Nauczyciele, którzy mają kwalifikacje do nauczania:

- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów magisterskich, wyższych zawodowych, podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody w 8-letniej szkole podstawowej będą mogli realizować przedmiot przyrodę w klasie IV,
- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody, a wcześniej ukończyli studia wyższe zawodowe nadające kwalifikacje do nauczania: biologii, geografii, chemii, lub fizyki w 8-letniej szkole podstawowej będą mogli uczyć takich przedmiotów jak: (odpowiednio) biologia, geografia, chemia i fizyka,
- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody, a wcześniej ukończyli studia magisterskie nadające kwalifikacje do nauczania: biologii, geografii, chemii lub fizyki będą mieć kwalifikacje do nauczania odpowiednio: biologii, geografii, chemii i fizyki w 8-letniej szkole podstawowej i 4-letnim liceum ogólnokształcącym.

Opracowano na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określania szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli

niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1264),

- projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,

- informacji ze strony internetowej MEN www.men.gov.pl.